

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
16 mei 2003	VO/OI/03/22948		12 juni 2003
Onderwerp		Doorkiesnummer	

Op verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (uw kenmerk: M-03-25) doe ik u het kabinetsstandpunt toekomen inzake het boek 'Kenmerken van zorgleerlingen in het vmbo, bezinning op het leerwegondersteunend onderwijs' van de heer G.N. Melis.

Met genoegen heb ik kennis genomen van het boek 'Kenmerken van zorgleerlingen in het vmbo, bezinning op het leerwegondersteunend onderwijs'. De auteur is zelf werkzaam bij een Regionale Verwijzingscommissie VO en de permanente commissie leerlingenzorg van het samenwerkingsverband VO Eindhoven-Kempenland. Vanuit zijn ervaringen in de praktijk geeft hij een eerste reflectie op de nieuwe zorgstructuur in het vmbo.

Zoals u weet, is de bestuurlijke vormgeving van de nieuwe structuur per 1 augustus 2002 afgerond. Voor de inhoudelijke ontwikkeling daarentegen is nog meer tijd nodig. Scholen en samenwerkingsverbanden VO zijn er volop mee bezig. Tegen deze achtergrond kunnen de bevindingen van de heer Melis, en zijn visie op de vormgeving van de zorg in het voortgezet onderwijs waardevol zijn bij de verdere inrichting.

Hij biedt enkele handreikingen voor de vormgeving van het zorgbeleid binnen samenwerkingsverbanden. Daarbij gaat hij onder meer in op onderstaande zaken. Voor de daadwerkelijke invulling van de zorg binnen de scholen van het samenwerkingsband is het niet zozeer van belang of een leerling een indicatie heeft voor leerwegondersteuning, praktijkonderwijs of Leerlinggebonden financiering heeft. Belangrijker is het om te weten welke typen zorgvragen leerlingen hebben. Hij onderscheidt hiertoe negen vraagstellingsgroepen. Ook biedt hij handreikingen

voor de handelingsdiagnostiek en aandachtspunten voor een soepele overgang van leerlingen vanuit het basisonderwijs naar het vmbo (met leerwegondersteuning) of het praktijkonderwijs. Zijn boek zou een bijdrage kunnen leveren aan de discussie binnen samenwerkingsverbanden VO over de verdere inhoudelijke vormgeving van de zorgstructuur. Ik zal het boek bovendien onder de aandacht brengen van de stuurgroep 'Kwaliteit van leerlingenzorg in vmbo en praktijkonderwijs' in oprichting, van samenwerkende onderwijsorganisaties.

In het tweede deel van zijn boek rapporteert hij over zijn analyse van alle aanmeldingen van leerlingen tot indicatiestelling voor leerwegondersteuning of praktijkonderwijs van het samenwerkingsverband Eindhoven-Kempenland. Deze analyse levert in eerste instantie beleidsinformatie op voor het desbetreffende samenwerkingsverband. Daarnaast biedt het in het algemeen meer inzicht in leerlingkenmerken van leerlingen die aangemeld worden voor indicatiestelling bij de RVC, en het aantal leerlingen voor wie de leerwegondersteuning via indicatiestelling of het regionaal zorgbudget wordt bekostigd. Uit de analyse blijkt onder andere dat het aantal vmbo-leerlingen voor wie extra zorg wordt bekostigd via het regionaal zorgbudget tot nu toe zeer redelijk is. Eenduidige conclusies kunnen er niet aan de analyse verbonden worden, maar het geeft wel een goede eerste indruk. Pas in de komende schooljaren zal echt duidelijk worden hoeveel vmbo-leerlingen aangewezen zijn op een vorm van leerwegondersteuning, bekostigd via indicatiestelling of via het regionaal zorgbudget. In 2006, vier jaar na de wetwijziging in verband met de invoering van de nieuwe zorgstructuur, zal deze wetgeving geëvalueerd worden.

Naast zijn visie op leerlingenzorg en zijn analyse van aanvragen tot indicatiestelling, vraagt hij zich af in hoeverre de conversie van de oude naar de nieuwe zorgstructuur geslaagd is. Ten eerste spreekt hij zijn zorg uit over de conversie van het voormalige svo-lom, svo-mlk, (i)vbo en mavo naar de vier leerwegen in het vmbo en het praktijkonderwijs. Hij stelt dat het niveau van de basisberoepsgerichte leerweg te hoog zou zijn. Daartoe maakt hij een vergelijking met het voormalige A en B niveau in het vbo. Ik ben van mening dat deze vergelijking niet gemaakt kan worden. Tot op heden bepaalden scholen immers zelf hoe de examens voor de vakken op A- en B-niveau eruit zagen. Ongeveer 90% van de scholen maakten hiervoor gebruik van de examenopgaven die door het Examenbureau-vbo beschikbaar werden gesteld. Maar hierbij was geen sprake van een bindende normering. In een vroeg stadium van de ontwikkeling van het vmbo is in het kader van bindende normering naar voren gebracht dat 80% van de leerlingen in 80% van de beschikbare tijd het eindniveau moeten kunnen halen. Dit geldt als uitgangspunt bij het vaststellen van de normering van de nieuwe centrale eindexamens in het vmbo. Hiernaast worden dit jaar en in de komende schooljaren nieuwe initiatieven beproefd voor exameninering die naar verwachting beter aansluiten bij de kenmerken en leerstijlen van leerlingen in het vmbo.

Ten tweede betwijfelt hij in hoeverre de leerlingpopulatie van het voormalige svo-lom en ivbo overeenkomen met de groep leerlingen die in de nieuwe zorgstructuur in aanmerking komen voor een vorm van extra zorg. Voor de

bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs is gekozen voor een zogenaamd 'gemengd model'. Dit betekent dat er naast één-op-één-bekostiging van geïndiceerde leerlingen per samenwerkingsverband VO een regionaal zorgbudget beschikbaar is voor zorg op maat aan leerlingen. Zorg voor leerlingen die (net) niet voldoen aan de criteria voor een zorgindicatie kan worden bekostigd via het regionaal zorgbudget. Naast de één-op-één bekostiging kan landelijk gezien voor ongeveer 15.000 vmbo-leerlingen een vorm van leerwegondersteuning bekostigd worden. De analyse van de heer Melis brengt geen zaken aan het licht die er op wijzen dat de voormalige doelgroepen van svo-lom en ivbo geen leerwegondersteuning kunnen krijgen.

Ik ben het met de heer Melis eens dat het van belang is om ontwikkelingen in de nieuwe zorgstructuur kritisch te volgen. Komend schooljaar zal het ministerie van OCenW samen met onderwijsorganisaties onderzoeken wat het geheel aan zorgmiddelen, die scholen en samenwerkingsverbanden ontvangen, oplevert. Daarbinnen wil ik ook onderzoeken wanneer samenwerkingsverbanden VO leerlingen als zorgleerlingen aanmerken. Het gaat daarbij om de omvang en de aard van de totale zorgvraag binnen de samenwerkingsverbanden. Dit deel van het onderzoek zal zich vooral richten op leerlingen zonder zorgindicatie waarvan scholen vinden dat zij wel een extra vorm van zorg nodig hebben. Ik verwacht dat de resultaten ook beter laten zien in hoeverre de conversie, zoals bedoeld in de bovenstaande alinea, is geslaagd. De heer Melis stelt voor om longitudinaal onderzoek uit te voeren bij een grote groep vmbo-leerlingen met en zonder LWOO-indicatie om meer inzicht te krijgen in hoeverre de conversie is geslaagd. Met de invoering van het onderwijsnummer is dergelijk onderzoek in de nabije toekomst eenvoudiger uit te voeren. Ik neem zijn voorstel in overweging.

Tot slot wil ik reageren op de opmerkingen over de criteria. De indicatiestelling voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs dient op basis van uniforme en objectieveerbare criteria plaats te vinden. De auteur wijst er op dat in bepaalde situaties ruimte is voor een eigen beslissing van de Regionale Verwijzingscommissie. Het gaat daarbij om leerlingen op de grens tussen praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs, en om leerlingen met sociaal-emotionele problematiek. Juist op die punten hecht ik aan de beleidsruimte voor Regionale verwijzingscommissies. Mocht deze ruimte leiden tot onduidelijkheid in bepaalde gevallen, dan kunnen RVC's hierover onderling adviseren, dit bespreken in hun reguliere landelijke vergaderingen, of in het reguliere overleg met het ministerie van OCenW.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J. A. Van der Hoeven)